

WEGWIJS AAN DE BALIE

Welkomstboek voor de advocaat-stagiair

2016-17

WEGWIJS AAN DE BALIE

Welkomstboek voor de advocaat-stagiair 2016-17

Dit boek is een realisatie van het departement communicatie.
Auteurs: Gracy Saerens en Babette De Grom

Orde van
Vlaamse Balies i.s.m.

Wolters Kluwer

ISBN 978-90-46-58565-8
D/2016/2664/360
BP/OVBWBK-BI16001

Verantwoordelijke uitgever: Orde van Vlaamse Balies, Staatsbladsstraat 8, 1000 Brussel
Vertegenwoordigd door voorzitter mr. Dominique Matthys

© 2016 Orde van Vlaamse Balies

Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de Orde van Vlaamse Balies.

Inhoudstafel

I.	WELKOMSTWOORD	IX
II.	INLEIDING	1
	A. Orde van Vlaamse Balies	1
	1. Wat?	1
	2. Wie?	2
	3. Ad Rem	4
	4. OrdeExpress	4
	B. Orde van Advocaten	5
	1. Algemeen.	5
	2. Ombudsdienst advocatuur	7
	C. Stagecommissie	8
	D. Conferentie van de Jonge Balie	8
	E. AVOCATS.BE	9
	F. CCBE.	9
III.	AFGESTUDEERD, WAT NU?.....	11
	A. Stagemeester.	11
	1. Stageovereenkomst.	11
	2. Stagereglement	12
	B. Eedaflegging.	13
	C. Inschrijven op de lijst van de advocaten-stagiairs	13
	D. Voorkeurmaterie	14
	E. Inschrijven voor de beroepsopleiding	15
	1. Algemeen.	15
	2. Inschrijven.	15
	3. Verplichte- en keuzevakken	16
	4. Evaluatie en bekwaamheidsattest.	16
	5. Permanente vorming.	17
	F. Opleidingen	17
	1. Jeugdadvocaten.	17
	2. Cassatieadvocaten in strafzaken.	18

INHOUDSTAFEL

G.	Stageverplichtingen	18
1.	Juridische eerstelijnsbijstand	18
2.	Juridische tweedelijnsbijstand (pro Deo)	19
3.	Saldubijstand	20
4.	Bijstand aan geesteszieken	21
H.	Derdenrekening	21
I.	Vervangingsdiensten	22
J.	Verplichtingen als zelfstandige	23
1.	Vrij beroep	23
2.	Ondernemingsnummer	23
3.	Inschrijven bij een sociaal verzekeringsfonds	24
4.	Aansluiten bij een ziekenfonds	24
5.	Fiscale verplichtingen	25
6.	Btw	25
K.	Einde stage: inschrijven op het tableau	26
IV.	COLLECTIEVE VOORZIENINGEN	29
A.	Polis beroepsaansprakelijkheid (Amlin)	29
B.	Gewaarborgd inkomen bij ziekte of ongeval (Prevoca)	31
C.	Pensioen (Voorzorgskas)	31
D.	Hospitalisatieverzekering (Allianz)	32
E.	Solidariteitsfonds voor advocaten en gerechtsdeurwaarders	34
V.	DEONTOLOGIE	35
A.	Witwas	35
B.	Dienstverlening en informatieplicht krachtens het WER	36
VI.	NUTTIGE LINKS EN ADRESSEN	37
A.	Orde van Vlaamse Balies	37
1.	www.advocaat.be	37
2.	Digitaal Platform voor de Advocaat	37
3.	De stagelijn	38
4.	Adres	38
B.	Balies	38
1.	(Web-)adressen van de balies	38
2.	(Web-)adressen van de Conferenties	41
C.	Andere	44
1.	Avocats.be	44
2.	CCBE	44

3.	E-justitieportaal	45
4.	Advocaten Zonder Grenzen	45
VII.	PRAKTISCHE TIPS EN AANDACHTSPUNTEN VOOR ADVOCATEN-STAGIAIRS	47
1.	Diploma tijdig aanvragen	47
2.	OVB-studentenprijs	47
3.	Aanmelden op het Digitaal Platform voor de Advocaat.	47
4.	Contact met confraters	48
5.	Contact met cliënten	48
6.	Toga dragen	49
7.	Kantoor houden	49
8.	Publiciteit	49
9.	Advocaat en media	49
10.	Onverenigbaarheden	50
11.	VJV – Vlaamse Juristenvereniging	50
VIII.	BIJLAGEN	53
	Info KMO-portefeuille	54

I. Welkomstwoord

Beste (kandidaat-)stagiair,

Nu u besloten hebt uw stage als advocaat aan te vangen, staat u op het punt een bijzondere wereld binnen te stappen. De Orde van Vlaamse Balies heet u daarin van harte welkom. In die aparte wereld wordt u, als beginnend advocaat, ingeleid door een stagemester ('patroon'). Hij zal u drie jaar begeleiden en u kennis laten maken met ons boeiende beroep, met de juridische wereld en de actoren van justitie.

Tijdens uw stage leert u de theoretische kennis die u hebt opgedaan aan de universiteit om te zetten in de praktijk. U leert ook onze deontologie kennen en toepassen. De balie heeft een onmisbare taak in de rechtsbedeling. Advocaten zijn immers niet enkel juridische raadgevers, bemiddelaars en verzoeners, maar ook tegensprekers van de overheid en het gezag van hoven en rechtbanken. Daarom bepaalt de balie in grote mate zelf haar regels. Die regels zijn er niet alleen voor de advocaat zelf, maar ook voor de rechtsonderhorigen die we raad geven, bijstaan of vertegenwoordigen. De naleving ervan wordt verzekerd door eigen tuchtrechtelijke colleges.

Een kwaliteitsvolle en onberispelijke dienstverlening is een absolute noodzaak, willen wij de rechtsonderhorigen geven waar zij recht op hebben: respect voor de *Rule of Law* en voor de rechten van verdediging binnen een rechtsstaat die geschillen binnen een redelijke termijn oplost.

Ik hoop van ganser harte dat u daaraan wil meewerken en wens u alvast een succesvolle carrière toe.

Dominique Matthys

Voorzitter

II. Inleiding

A. ORDE VAN VLAAMSE BALIES

1. Wat?

Als advocaat bent u verplicht lid van een Orde van Advocaten. De 13¹ Nederlandstalige Ordes vormen samen de Orde van Vlaamse Balies (art. 488, lid 1 Ger.W.).

De Orde van Vlaamse Balies (OVB) vertegenwoordigt dus alle 13 Nederlandstalige balies van België, in totaal meer dan 10 000 advocaten.

De Orde van Vlaamse Balies is de wettelijke beroepsorganisatie van de Vlaamse advocatuur en heeft als taak toe te zien op de eer, de rechten en de gemeenschappelijke beroepsbelangen van haar leden. Zij is bevoegd voor de juridische bijstand, de stage, de beroepsopleiding van de advocaten-stagiairs en de vorming van alle advocaten die tot die 13 balies behoren.

Ze neemt initiatieven en maatregelen die nuttig kunnen zijn voor de opleiding, de tuchtrechtelijke regels en de loyaliteit in het beroep en voor de behartiging van de belangen van de advocaat en van de rechtzoekende.

Die wettelijke taken en bevoegdheden zijn opgenomen in artikel 495 van het Gerechtelijk Wetboek.

De Orde van Vlaamse Balies komt op voor de rechtzoekende ter vrijwaring van zijn rechtmatige belangen – waaronder de bij de Grondwet gewaarborgde toegang tot het recht en een goede rechtshulp –, voor de advocaat: zijn onafhankelijkheid, beroepsgeheim, en voor een behoorlijke beroepsuitoefening.

1. Sinds 1 september 2016 fuseerden de balies van Hasselt en Tongeren tot de eengemaakte balie Limburg.

2. Wie?

De raad van bestuur staat in voor het dagelijkse bestuur van de Orde van Vlaamse Balies. De voorbereidende en uitvoerende taken worden verdeeld onder de departementen. De algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies verkiest de bestuurders voor een periode van drie jaar.

Raad van bestuur (2014-2017):

Voorzitter:

- Dominique Matthys (balie Gent), algemeen beleid

Bestuurders :

- Dirk Chabot (balie Antwerpen), departement studiedienst en collectieve belangen
- Philippe Declercq (balie Leuven), departement toegang tot het recht
- Werner Heyvaert (balie Brussel-NL), departement financiën en gerechtelijke mandaten
- Gracy Saerens (balie Dendermonde), departement communicatie en personeelsbeleid
- Stefan Pieters (balie Brugge), departement permanente vorming en stage
- Johan Van Driessche (balie Oudenaarde), departement IT
- Jacques Van Malleghem (balie Gent), departement deontologie

De raad van bestuur stelt bij aanvang van zijn mandaat een beleidsplan op (zie www.advocaat.be/over-OVB/onze-organisatie).

De Orde van Vlaamse Balies heeft een **algemene vergadering**, het ‘advocaten-parlement’, met 83 leden. De 13 stafhouders zijn ambtshalve lid en 67 leden worden verkozen door de advocaten van de Ordes van Advocaten. Daarnaast zetelen nog drie leden met adviserende stem: de stafhouder van de Orde van Advocaten bij het Hof van Cassatie en twee vertegenwoordigers van de CCBE (Council of Bars and Law Societies in Europe). De algemene vergadering vergadert ongeveer achtmaal per jaar en is het hoogste orgaan: zij stemt de reglementen, stippelt de belangrijkste beleidslijnen uit en wijst de leden van de raad van bestuur aan die het dagelijkse beleid voeren. Zij heeft de meest uitgebreide bevoegdheden in de materies die tot de bevoegdheid van de Orde van Vlaamse Balies behoren.

Haar werkzaamheden kunnen door alle advocaten worden opgevolgd via een verkort verslag van elke algemene vergadering in de elektronische nieuwsbrief OrdeExpress en de uitgebreide woordelijke verslagen op het privaat luik van www.advocaat.be (informatie > Ordes > OVB > verslagen algemene vergadering).

Bij de Orde van Vlaamse Balies werken op dit ogenblik 21 medewerkers in verschillende departementen. De **algemeen secretaris** staat in voor de dagelijkse leiding en coördinatie van de OVB-ploeg, voor de opvolging van de vergaderingen van de raad van bestuur, de commissie stafhouders en de algemene vergadering.

De **studiedienst**, gevormd door 5 juristen, bereidt standpunten en adviezen namens de Orde van Vlaamse Balies voor, volgt de parlementaire werkzaamheden op en biedt ondersteuning aan de verschillende departementen en commissies van de Orde van Vlaamse Balies.

Binnen het **departement deontologie** zijn 2 juristen en een stafmedewerker werkzaam. Zij bereiden adviezen, standpunten en reglementen voor en volgen de commissiewerkzaamheden van het departement deontologie op.

Het **departement communicatie** staat in voor communicatie enerzijds met derden (pers en publiek), anderzijds met de advocaten zelf. De Orde van Vlaamse Balies is immers een maatschappelijke Orde. Zij is de spreekbuis van en het aanspreekpunt voor de Vlaamse advocaten en neemt deel aan het maatschappelijk debat.

De advocaat zelf wordt op de hoogte gehouden via Ad Rem, het driemaandelijks tijdschrift, en OrdeExpress, de tweewekelijkse digitale nieuwsbrief (zie verder) en aparte mailings.

Binnen het **departement permanente vorming en stage** staan de medewerkers in voor de organisatie van diverse OVB-studiedagen, de twejaarlijkse bijzondere opleiding jeugdrecht, de beroepsopleiding voor de advocaten-stagiairs, de organisatie van de bekwaamheidsproef (buitenlandse diploma's) en de verplichte permanente vorming van advocaten (OVB-erkenningscommissie permanente vorming).

De juridische eerste- en tweedelijnsbijstand en de Saldubijstand worden opgevolgd door de medewerkers van het **departement toegang tot het recht**.

De Orde van Vlaamse Balies heeft haar **IT-departement** ondergebracht in een aparte vennootschap, cvba Diplad. Diplad huist momenteel 10 medewerkers waaronder enkele freelancers en is eveneens gevestigd in de Staatsbladsstraat in Brussel.

Diplad staat in voor de uitbouw van het DPA, het Digitaal Platform voor de Advocaat.

Daarnaast zijn er de dienst **boekhouding** en het **secretariaat**: het eerste aanspreekpunt voor elke advocaat en rechtzoekende. Het zorgt ook voor de algemene ondersteuning van de departementen.

De Orde van Vlaamse Balies heeft ook een permanente vertegenwoordiger bij de CCBE (www.ccbe.org).

De medewerkers van de Orde van Vlaamse Balies staan ten dienste van alle advocaten. U kunt bij hen terecht, elke werkdag van 9 tot 17 uur.

3. Ad Rem

Elke drie maanden zendt de Orde van Vlaamse Balies een tijdschrift naar haar leden. Ad Rem brengt actuele artikels voor een betere praktijkuitvoering, praktische leidraden voor de advocaat-ondernemer, boeiende debatten over hot topics en nieuws van en voor de advocaat. U vindt Ad Rem steeds terug via www.advocaat.be/adrem of via de wegwijzer op het privaat luik. Heeft u zelf informatie uit uw balie, of wilt u een bepaald onderwerp uitgelicht zien in Ad Rem? Mail uw suggesties dan aan adrem@advocaat.be.

4. OrdeExpress

OrdeExpress is de digitale nieuwsbrief van de Orde van Vlaamse Balies die u elke twee weken ontvangt in uw mailbox. Daarin leest u het meest actuele nieuws op vlak van *wet in wording* of *wet geworden*. Wat de Orde van Vlaamse Balies bezighoudt leest u in *orde in actie* en interessant nieuws voor de advocaat vindt u onder *advocaat in actie*. Bovendien kunt u elke OrdeExpress sinds 2013 ook nalezen op www.ordeexpress.be en vindt u via de zoekmodule snel artikels terug.

B. ORDE VAN ADVOCATEN

1. Algemeen

De balies of Ordes van Advocaten vallen sinds de wet van 1 december 2013 tot hervorming van de gerechtelijke arrondissementen niet meer samen met de gerechtelijke arrondissementen zoals voorheen het geval was. Artikel 430 Gerechtelijk Wetboek laat de balies voortaan toe om zich te organiseren bij de rechtbank van eerste aanleg (per huidig gerechtelijk arrondissement) of bij de afdeling van de rechtbank van eerste aanleg (per zittingsplaats, met andere woorden per vroeger gerechtelijk arrondissement). De meeste Vlaamse balies hebben tot nader order gekozen om zich te organiseren per afdeling en hebben bijgevolg de vroegere toestand behouden. Het debat over eventuele toekomstige fusies is volop bezig. Balies Hasselt en Tongeren hebben inmiddels besloten om zichzelf op te heffen en vormen vanaf 1 september 2016 de nieuwe eengemaakte balie Limburg. Het gerechtelijk arrondissement Leuven telt eveneens maar één balie. In het gerechtelijk arrondissement Brussel bestaan sinds 1985 twee Ordes: de Nederlandse Orde van Advocaten bij de balie te Brussel (NOAB) en de Franse Orde van Advocaten bij de balie te Brussel.

De Orde van Vlaamse Balies overkoepelt zo deze 13 Nederlandstalige balies van België:

- gerechtelijk arrondissement West-Vlaanderen: balies Brugge, Ieper, Kortrijk en Veurne;
- gerechtelijk arrondissement Oost-Vlaanderen: balies Dendermonde, Gent en Oudenaarde;
- gerechtelijk arrondissement Antwerpen: balies Antwerpen, Mechelen en Turnhout;
- gerechtelijk arrondissement Limburg: balie Limburg;
- gerechtelijk arrondissement Brussel: balie Brussel;
- gerechtelijk arrondissement Leuven: balie Leuven.

De advocaten bij het Hof van Cassatie vormen een afzonderlijke Orde en maken geen deel uit van de Orde van Vlaamse Balies.

U vindt de contactgegevens van de Vlaamse balies achteraan bij “nuttige links en adressen”.

De Orde van Advocaten bestaat uit de advocaten opgenomen op het tableau van de Orde, op de lijst van advocaten-stagiairs of op de lijst van advocaten die hun beroep uitoefenen onder de beroepstitel van een andere lidstaat van de Europese Unie (EU-lijst).

De **stafhouder** is het hoofd van de Orde van Advocaten en de draaischijf van de Orde, zowel op administratief, reglementair, tuchtrechtelijk als representatief vlak. Hij tracht zoveel mogelijk, als het kan dagelijks, in het gerechtsgebouw aanwezig te zijn ter beschikking van de advocaten.

De stafhouder is de primus inter pares. Hij heeft voorrang op alle andere advocaten op de zitting. De advocaten schikken er hun werkzaamheden en agenda naar.

Het mandaat van stafhouder duurt één jaar. In de praktijk is een stafhouder twee jaar in functie en wordt hij na zijn eerste jaar traditioneel herkozen. Gelet op de vele verantwoordelijkheden die de stafhouder waarneemt, wordt aan bepaalde balies een vice-stafhouder verkozen.

De taken en bevoegdheden van de stafhouder zijn velerlei. Hij heeft de leiding en vertegenwoordiging van de Orde: samenstelling van de agenda van de raad van de Orde, vertegenwoordiging op niveau van de Orde van Vlaamse Balies en vertegenwoordiging van zijn Orde in binnen- en buitenland. Daarnaast heeft hij ook een adviserende bevoegdheid in verband met de rechterlijke organisatie (advies over reglementen rechtbanken).

De stafhouder heeft een arbitrerende en raadgevende functie: waar hij kan, tracht hij te verzoenen, waar nodig neemt hij beslissingen en beslecht hij geschillen tussen advocaten, desnoods op de zitting zelf. Elke advocaat is onderworpen aan het stafhouderlijk gezag.

Ook in het kader van de tucht vervult de stafhouder belangrijke bevoegdheden. Hoewel de nieuwe tuchtwet van 2006 de tuchtbevoegdheid heeft ontnomen van de raden van de Orde en toevertrouwd heeft aan een tuchtraad die werd gecreëerd in elk ressort van het hof van beroep, zijn de bevoegdheden van de stafhouder nog uitgebreid. Hij heeft een initiatiefrecht en kan een tuchtzaak overmaken aan de voorzitter van de tuchtraad. Hij kan bewarende maatregelen nemen en een paleisverbod opleggen.

De stafhouder is verantwoordelijk voor de administratieve werking van de balie. Hij wordt daarin bijgestaan door de penningmeester, de secretaris, en de medewerkers van zijn balie.

Elke Orde van Advocaten heeft een **raad van de Orde**, het bestuursorgaan van de balie. De raad van de Orde wordt voorgezeten door de stafhouder en bestaat uit een aantal leden (afhankelijk van de grootte van de balie). Die leden worden door de advocaten van de Orde verkozen voor één jaar.

De taken en bevoegdheden van de raad van de Orde zijn velerlei. De raad is ‘meester van het tableau’: hij beslist over inschrijving op het tableau, de lijst van de stagiairs en de EU-lijst. De raad organiseert ook de stage. De beroepsopleiding van de advocaten-stagiairs wordt dan wel georganiseerd door de Orde van Vlaamse Balies, maar ze wordt uitgevoerd door de stagescholen.

De raad van de Orde kan reglementen opstellen, behalve voor die materies die tot de bevoegdheid van de Orde van Vlaamse Balies behoren. Daar kan zij enkel aanvullend reglementeren.

De raad van de Orde staat in voor de organisatie van de juridische tweedelijnsbijstand.

In het kader van ereoongeschillen worden bepaalde taken toebedeeld aan leden van de raad van de Orde (bemiddeling, arbitrage, advies ten behoeve van de rechtbank).

2. Ombudsdienst advocatuur

Sinds 1 juni 2015 is de wet houdende de invoeging van Boek XVI “Buitengerechtelijke regeling van consumentengeschillen” van toepassing. De Orde van Vlaamse Balies richtte een eigen Ombudsdienst van de Vlaamse Advocatuur (OCA) op. Mr. Isabel Goris is de eerste ombudsman en behandelt sinds 1 januari 2016 aanvragen of klachten van cliënten of advocaten die verband houden met de dienstverlening van de advocaat. De OCA zit vervat in de reeds bestaande structuren van de lokale balies. De buitengerechtelijke regeling van geschillen tussen advocaat en cliënt wordt zo in harmonieuze samenwerking tussen de OCA en de lokale balies verzekerd, met bijzondere aandacht voor transparantie en kwaliteitsverbetering van de dienstverlening binnen de advocatuur.

Een beroep doen op de OCA is kosteloos en als partijen tot een overeenkomst komen of overeenkomen om een suggestie van de ombudsman te volgen, zijn zij verplicht die na te leven. Bij niet-naleving kan een beroep worden gedaan op de rechtbank.

U vindt alle bijkomende inlichtingen over de OCA terug op de website www.oca.ligeca.be.

C. STAGECOMMISSIE

Elke raad van de Orde richt de stagecommissie in. Die heeft een adviesfunctie ten aanzien van de advocaten-stagiairs en staat in voor de beoordeling van hun stageverplichtingen. Die commissie bestaat uit een voorzitter aangewezen door de raad van de Orde, een lid aangewezen door het Bureau voor Juridische Bijstand (BJB) en een lid aangewezen door de advocaten-stagiairs. De stagecommissie verleent advies aan de raad van de Orde onder andere over de stageovereenkomst tussen stagemeester en advocaat-stagiair, over de schorsing of onderbreking van de stage, en over de opname van de advocaat-stagiair op het tableau. Ze neemt ook kennis van eventuele problemen tussen stagiair en patroon.

D. CONFERENTIE VAN DE JONGE BALIE

Binnen elke Orde van Advocaten is een Conferentie van de Jonge Balie actief. De Conferenties zijn oorspronkelijk gegroeid vanuit een verlangen om pleitoefeningen te organiseren. De Conferentie van Brussel draagt trouwens nog steeds de naam Vlaams Pleitgenootschap.

Tijdens de Vlaamse ontvoogdingsstrijd werden in Antwerpen, Gent en Brussel Vlaamse Conferenties opgericht.

De Conferenties van de Jonge Balie organiseren diverse activiteiten, waaronder initiatieven van culturele, sportieve en intellectuele aard: een informele drink, een bowlingavond of voetbaltornooi en discussieavonden en vormingsactiviteiten. Zij hebben tot doel de sfeer en samenhang tussen de advocaten onderling en de integratie van de advocaat-stagiair te bevorderen.

De Conferenties staan in voor de jaarlijkse of tweejaarlijkse organisatie van de openingsconferentie naar aanleiding van het nieuwe gerechtelijk jaar. Een niet te missen evenement!

De (web)adressen van de Conferenties en de namen van hun voorzitters vindt u achteraan bij “nuttige links en adressen”. Aan de meeste Vlaamse balies kunt u als advocaat-stagiair ook terecht bij één of meer vertegenwoordigers van de stagiairs binnen de Conferentie.

E. AVOCATS.BE

Vroeger was er een Nationale Orde van Advocaten. Die is in 1998 opgesplitst in de Orde van Vlaamse Balies en de Ordre des Barreaux Francophones et Germanophone (OBFG of AVOCATS.BE). AVOCATS.BE verenigt de 11 Franstalige balies en 1 Duitstalige balie van België. Ook zij vertegenwoordigt en verdedigt de beroepsbelangen van de advocaat en de belangen van de rechtzoekende. U vindt de contactgegevens van AVOCATS.BE achteraan bij “nuttige links en adressen”.

F. CCBE

De Council of Bars and Law Societies in Europe (CCBE) is de organisatie die op Europees niveau de ruim 1 miljoen advocaten van de 28 EU-lidstaten vertegenwoordigt. Het zijn de lokale Ordes of balies die een lidmaatschap binnen de CCBE bekleden. De CCBE telt in totaal 32 delegaties en bestaat uit:

- Gewone leden (full members): De beroepsorganisaties van advocaten erkend door de bevoegde instanties van de lidstaten van de EU, van de Europese Economische Ruimte of van Zwitserland – 28 lidstaten + IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland.
- Geassocieerde leden (associated members): De beroepsorganisaties van advocaten van landen die onderhandelen om toe te treden bij de EU – Montenegro, Servië en Turkije.
- Waarnemende leden (observer members): Albanië, Andorra, Armenië, Bosnië en Herzegovina, Georgië, de voormalige Joegoslavische Republiek, Moldavië, Rusland en Oekraïne.

De Belgische delegatie van vier leden, gekozen door de OVB en AVOCATS.BE, beschikt samen over zeven ondeelbare stemmen. Sinds 1 januari 2016 wordt de Belgische permanente vertegenwoordiging bij de CCBE te Brussel verzekerd door een tweehoofdig team, samengesteld uit Anne Jonlet (voor AVOCATS.BE) en Twyla Quéva (voor de OVB).

Concreet staat de CCBE in voor het verdedigen van de belangen van de advocatuur (en de rechtzoekende) ten aanzien van de verschillende Europese instellingen en organen. Zij is de gesprekspartner van de Europese instellingen. Zeer actuele thema's dit jaar zijn o.a. de toegang tot het recht, de deontologie, inz. het beroepsgeheim in het kader van overheidstoezicht, het strafrecht, het vrije verkeer van advocaten, mededingingsrecht, vennootschapsrecht, IT-recht en permanente vorming. Achteraan bij "nuttige links en adressen" vindt u de contactgegevens van de CCBE.

III. Afgestudeerd, wat nu?

A. STAGEMEESTER

Een stagemeeester, ook wel patroon genoemd, staat u bij tijdens uw drie jaar stage. Uw stagemeeester begeleidt u en maakt u wegwijs in de aanpak van de deontologie en de juridische problemen in concrete zaken. Hij moet minstens zeven jaar opgenomen zijn op het tableau (of moet op de EU-lijst staan of op het tableau van de advocaten bij de balie van het Hof van Cassatie) en moet op de lijst van erkende stagemeeesters staan. Die lijst wordt opgesteld door de raad van de Orde. Als de stagemeeester van uw keuze nog niet op die lijst is opgenomen, moet hij daartoe eerst een aanvraag indienen bij de raad van de Orde. Zijn aanvraag wordt aanvaard of geweigerd en pas wanneer hij op de lijst wordt opgenomen, kunt u uw stage bij hem aanvangen.

Een stagemeeester kan slechts drie stagiairs op hetzelfde ogenblik begeleiden. Al die voorwaarden moeten waarborgen dat u als advocaat-stagiair een kwaliteitsvolle opleiding krijgt tijdens uw stageperiode. Slechts in uitzonderlijke gevallen kan op die voorwaarden een uitzondering gemaakt worden.

***Op zoek naar een stagemeeester?** Op www.advocaat.be/stageplaatsen vindt u per balie een lijst met beschikbare stageplaatsen. U kunt er uw eigen profiel uploaden zodat advocaten die op zoek zijn naar een advocaat-stagiair u op het privaat luik terug kunnen vinden. U kunt natuurlijk ook zelf verschillende advocatenkantoren aanschrijven en spontaan solliciteren. Ook op de website of via het secretariaat van de balie waar u aan de slag wilt, kunt u vacatures vinden.*

1. Stageovereenkomst

Zodra u een stagemeeester gevonden hebt, tekent u een stageovereenkomst. Die regelt de wederzijdse rechten en plichten van de stagemeeester en stagiair en bevat afspraken over de prestaties, het gebruik van kantooruitrusting, de stagevergoeding, de terugbetaling van kosten, de vakantieregeling en de beëindiging van de stageovereenkomst. De overeenkomst legt van bij het begin van de stage duidelijke afspraken vast die tot meer zekerheid leiden voor beide partijen en problemen achteraf helpen te voorkomen. Op www.advocaat.be/advocaat-woorden/inschrijven-aan-de-balie vindt u een modelcontract van zo'n stageovereenkomst.

2. Stagereglement

De bepalingen over de stage zijn opgenomen in hoofdstuk II.1 van de Codex Deontologie voor Advocaten. Lees die goed na want zowat alles wat een advocaat-stagiair moet weten (over de stageovereenkomst en de plichten van stagemeeester en stagiair) staat daarin.

Enkele aandachtspunten:

- Als advocaat-stagiair kunt u om een **schorsing of onderbreking** van uw stage vragen. De *schorsing* is de tijdelijke ontheffing van de verplichtingen van de stage. De stagiair blijft advocaat gedurende die periode en de stageovereenkomst blijft geldig. Enkel de wederzijdse verplichtingen van stagemeeester en advocaat-stagiair worden opgeschort. De raad van de Orde kan hem wel een gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de baliebijdrage verlenen. Een *onderbreking* van de stage daarentegen houdt in dat de stagiair tijdelijk wordt weggelaten van de lijst van de advocaten-stagiairs. Hij is tijdens die periode geen advocaat meer en de stageovereenkomst wordt beëindigd. Een schorsing of onderbreking kan worden toegestaan voor één jaar, met mogelijke verlenging om gegronde redenen.
- Als advocaat-stagiair ontvangt u een **vergoeding** voor uw stage. Die vergoeding bedraagt voor een voltijdse beschikbaarheid minimaal 1 350 euro voor het eerste stagejaar. Vanaf het tweede stagejaar wordt dat minimaal 1 900 euro. Die minimumvergoedingen kunnen jaarlijks in december worden aangepast door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies, met uitwerking vanaf het daaropvolgend gerechtelijk jaar. Die minimumvergoeding kan worden gewijzigd bij een verminderde beschikbaarheid van de advocaat-stagiair. Let wel: bij de beoordeling van de verminderde beschikbaarheid mag geen rekening gehouden worden met de prestaties die door de stafhouder of in het kader van de juridische bijstand worden opgelegd. Advocaat-stagiair en stagemeeester kunnen overeenkomen dat de advocaat-stagiair een vergoeding betaalt voor het gebruik van de lokalen, infrastructuur of andere kantoorkosten, waarbij geen afbreuk mag worden gedaan aan de voormelde vergoedingen.
- Als advocaat-stagiair kunt u een **gelijkgestelde stage** volbrengen bij een binnenlandse/buitenlandse balie of bij andere juridische beroepen waarmee de Orde van Vlaamse Balies of de raad van de Orde een akkoord heeft. Zo'n stage duurt maximaal één jaar en kan pas aangevraagd worden nadat u het

bekwaamheidsattest van de beroepsopleiding hebt behaald. U vraagt die gelijkgestelde stage aan via een gemotiveerd verzoek aan de stafhouder.

- De stagiair moet tijdens de gehele duur van de stage een stagemeeester hebben.

B. EEDAFLEGGING

De eedaflegging bij de aanvang van het gerechtelijk jaar is een plechtig evenement en gebeurt op uitnodiging. Vooraf moet u enkele formaliteiten in orde brengen. Zo moet u uw gehomologeerd origineel diploma van licentiaat of master in de rechten en een bewijs van nationaliteit neerleggen op de griffie van het parket-generaal bij het hof van beroep. U moet daarbij ook naam en adres van uw stagemeeester opgeven. De aanneming van de eedaflegging heeft plaats in openbare zitting van het hof van beroep op vordering van de procureur-generaal en op voordracht van een advocaat die minstens tien jaar op het tableau van het rechtsgebied is ingeschreven, bij voorkeur uw stagemeeester. Voor meer details gaat u het best tijdig langs op het secretariaat van uw balie.

Tijdens de eedaflegging draagt u uw toga. De kandidaten-stagiairs leggen gezamenlijk de eed af. Na de eedaflegging moet u uw diploma, waarop nu die eedaflegging vermeld staat, opnieuw afhalen op de griffie van het hof van beroep.

Als u niet aanwezig kunt zijn op de officiële eedaflegging kunt u ook later de eed afleggen. Op bepaalde tijdstippen later in het jaar is de eedaflegging voor het hof van beroep mogelijk. Dat gebeurt dan vanzelfsprekend met minder luister.

C. INSCHRIJVEN OP DE LIJST VAN DE ADVOCATEN-STAGIAIRS

Na de eedaflegging bent u nog geen advocaat en mag u de toga nog niet dragen. U moet zich eerst inschrijven op de lijst van de advocaten-stagiairs. Daarvoor bezorgt u een aantal documenten aan het secretariaat van uw balie:

- uw diploma met vermelding van datum van de eedaflegging
- een origineel exemplaar van uw stageovereenkomst
- een ondertekende verklaring met vermelding van vorige verzoeken tot inschrijving aan een andere balie en het gevolg dat daaraan werd verleend

- een ondertekende verklaring met vermelding van de beroepen die u eventueel uitoefent.

De meeste balies vragen ook enkele pasfoto's voor uw persoonlijk dossier en advocatenkaart. Elke advocaat kan zijn advocatenkaart aanvragen bij zijn baliesecretariaat (niet bij de Orde van Vlaamse Balies). Die advocatenkaart (of advocatenpas of CCBE-pasje) moet u tonen wanneer u uw cliënt in de gevangenis bezoekt. De kaart is vijf jaar geldig. Mocht u ooit de balie verlaten, moet u de kaart uiteraard inleveren bij uw baliesecretariaat.

Daarnaast bevestigt u schriftelijk aan de stafhouder dat tegen u nooit een gerechtelijke of strafrechtelijke veroordeling, een administratieve sanctie of tuchtmaatregel werd genomen. Indien dat wel het geval is, brengt u de stafhouder daarvan ook op de hoogte en verstrekt u, indien nodig, meer informatie.

Een modelverzoekformulier vindt u op www.advocaat.be/advocaat-worden/stage-en-verplichtingen.

Elke aanvraag tot opname wordt onderzocht door de stagecommissie die advies verleent en elke aanvraag moet worden goedgekeurd door de raad van de Orde. Na de bekendmaking van de aanvragen tot opname op de lijst van de advocaten-stagiairs kan elke advocaat die bezwaren heeft tegen een inschrijving die meedelen aan de stafhouder. Dat gebeurt echter zeer zelden. Als de inschrijving op de lijst van de advocaten-stagiairs een feit is, bent u volwaardig advocaat en mag u een toga dragen en pleiten.

D. VOORKEURMATERIE

U kunt via uw baliesecretariaat aanduiden welk soort recht en dus welk soort zaken u bij voorkeur behandelt. De gekozen voorkeurmateries zijn gelinkt aan trefwoorden op de website van de Orde van Vlaamse Balies in de zoek-een-advocaatmodule. Niet alle advocaten kiezen uitdrukkelijk een voorkeurmaterie, maar het helpt om makkelijker teruggevonden te worden via die zoekmodule. De voorkeurmateries stammen nog van een besluit van de Nationale Orde. De Orde van Vlaamse Balies wil op korte termijn werk maken van specialisaties.

E. INSCHRIJVEN VOOR DE BEROEPSOPLEIDING

1. Algemeen

De beroepsopleiding wordt georganiseerd door de Orde van Vlaamse Balies en uitgevoerd door de stagescholen. Ze biedt een praktische aanvulling op de universitaire opleiding en heeft tot doel de advocaat-stagiair voor te bereiden op de advocatuur. Als advocaat-stagiair moet u die beroepsopleiding volgen en het bekwaamheidsattest behalen om ingeschreven te kunnen worden op het tableau van de Orde van Advocaten. Meer informatie vindt u in hoofdstuk II.2 van de Codex Deontologie voor Advocaten.

De zeven stagescholen zijn:

- stageschool balie Brussel-NL
- stageschool balies Antwerpen – Mechelen – Turnhout
- stageschool balies Gent – Dendermonde – Oudenaarde
- stageschool balies Brugge – Veurne
- stageschool balies Kortrijk – Ieper
- stageschool balie Leuven
- stageschool balie Limburg

2. Inschrijven

Inschrijven voor de beroepsopleiding doet u via het e-loket op het privaat luik van de Orde van Vlaamse Balies: <http://privaat.advocaat.be>. Daar vindt u ook een handleiding die u door de inschrijvingsprocedure loodst. De deelnameprijs bedraagt in het gerechtelijk jaar 2016-2017 voor elke stagiair 450 euro. Die betaling gebeurt volledig elektronisch.

Als u gebruikmaakt van de KMO-portefeuille (een interactieve toepassing waarbij u subsidies kunt aanvragen bij de Vlaamse overheid) kunt u genieten van een subsidiëring op de deelnameprijs. Die subsidiëring bedraagt 40 % voor kleine ondernemingen (binnen het jaarlijks steunplafond van 10 000 EUR) en 30 % voor middelgrote ondernemingen (binnen het jaarlijks steunplafond van 15 000 EUR). Opgelet: de subsidiemaatregel geldt enkel voor advocaten-stagiairs met een kantoor in het Vlaams Gewest. Wie een kantoor heeft in het Brussels Gewest kan (helaas) geen beroep doen op de maatregel. Als u nog niet bent geregistreerd bij de KMO-portefeuille is het aangewezen dat zo snel mogelijk te doen.

Alle informatie vindt u op www.kmo-portefeuille.be. Achteraan vindt u ook een extra document met info over de KMO-portefeuille (**bijlage 1**).

3. Verplichte- en keuzevakken

Er zijn vier verplichte vakken die alle advocaten-stagiairs volgen:

- deontologie
- burgerlijk procesrecht
- strafprocesrecht
- communicatievaardigheden

Voor die eerste drie vakken krijgt u een handboek en bijhorend wetboek; de teksten van het laatste vak kunt u downloaden op het privaat luik. Elk verplicht vak omvat minstens 12 uur les (= 12 studiepunten). Aan de verplichte vakken worden dus in totaal 48 studiepunten toegekend.

Naast die vier verplichte vakken zijn er ook vakken die een bepaalde stageschool als verplicht keuzevak oplegt aan de advocaten-stagiairs.

Als laatste biedt de stageschool een aantal vrije keuzevakken aan. Artikel 45 van de Codex Deontologie voor Advocaten bepaalt dat de keuzevakken nooit méér dan een derde van de studiepunten mogen vertegenwoordigen. Concreet betekent dat dat u 24 studiepunten aan keuzevakken moet volgen – de specifiek verplichte vakken per stageschool inbegrepen. Zo komt u aan een totaal van 72 (48+24) studiepunten. Net als bij de algemeen verplichte vakken mag u kiezen aan welke stageschool u de keuzevakken volgt. Voor sommige keuzevakken waarvoor u bent ingeschreven (vreemdelingenrecht, jeugdrecht en familierecht) krijgt u ook een handboek en wetboek.

4. Evaluatie en bekwaamheidsattest

U moet alle lessen van een vak volgen om te mogen deelnemen aan het examen. Als u ongewettigd afwezig was tijdens een les mag u het examen van dat vak niet afleggen.

Voor elk vak moet u minstens de helft van de punten behalen. Als u niet geslaagd bent voor één of meerdere vakken wordt u daar via e-mail én een aangetekend schrijven van op de hoogte gebracht en kunt u deelnemen aan de tweede zitting.

Indien u ook in de tweede zitting niet geslaagd bent, kunt u, met een gemotiveerd verzoek, de commissie beroepsopleiding vragen om tot een derde zitting te worden toegelaten. Als u wel geslaagd bent, wordt u via e-mail op de hoogte gebracht en ontvangt u een bekwaamheidsattest van de Orde van Vlaamse Balies.

5. Permanente vorming

Alle advocaten zijn verplicht om permanente vorming te volgen, met jaarlijks 16 te behalen punten (zie hoofdstuk II.3 van de Codex Deontologie voor Advocaten). Voor advocaten-stagiairs gelden de verplichte lessen beroepsopleiding echter als erkende permanente vorming tijdens de eerste drie jaren van de stage. Advocaten-stagiairs mogen wel permanente vormingspunten indienen voor het eerste, tweede en derde jaar stage met het recht op puntenoverdracht naar een volgend jaar.

U wenst zich in te schrijven aan een Vlaamse balie en u heeft uw rechtendiploma behaald aan een buitenlandse universiteit?

Artikel 428 Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat iemand slechts de eed als advocaat kan afleggen en kan worden ingeschreven op de lijst van de stagiairs als hij Belg of onderdaan van een lidstaat van de Europese Unie is en een diploma van doctor of licentiaat in de rechten heeft. Onder bepaalde voorwaarden kan daar echter van afgeweken worden en kunt u een bekwaamheidsproef afleggen, georganiseerd door de Orde van Vlaamse Balies. Meer info over de verschillende uitgangspunten en de stappen die erop volgen, vindt u op www.advocaat.be/advocaat-woorden/buitenlands-diploma.

F. OPLEIDINGEN

1. Jeugdadvocaten

Om de twee jaar organiseert de Orde van Vlaamse Balies een bijzondere opleiding jeugdrecht. Het theoretische luik van de opleiding omvat een juridische, criminologische, sociaal-agogische en psychologische invalshoek. Nadien volgen een provinciaal luik en praktische oefeningen rond communicatie met kinderen. Deelnemers aan de opleiding moeten een gunstig stagedossier indienen en een paper

schrijven. Wie de volledige opleiding volgt en goed volbrengt, ontvangt het certificaat “bijzondere opleiding jeugdrecht” en krijgt punten permanente vorming.

2. Cassatieadvocaten in strafzaken

Ingevolge artikel 425, § 1 Sv. moet een advocaat die cassatieberoep in strafzaken wenst aan te tekenen een getuigschrift hebben van een opleiding in cassatieprocedures. De Koning heeft de vereisten waaraan die opleiding moet voldoen, vastgelegd in het KB van 10 oktober 2014 tot vaststelling van de vereisten van de opleiding bepaald in artikel 425 § 1 tweede lid van het Wetboek van strafvordering, BS 20 november 2014. De Orde van Vlaamse Balies organiseert die opleiding, die bestaat uit een theoretisch en een praktisch luik. Wie de opleiding tot een goed einde brengt, ontvangt een getuigschrift. OrdeExpress, de digitale nieuwsbrief van de Orde van Vlaamse Balies, brengt u op de hoogte wanneer de volgende opleidingen plaatsvinden.

G. STAGEVERPLICHTINGEN

1. Juridische eerstelijnsbijstand

De juridische eerstelijnsbijstand wordt op dit moment bij elke afdeling of zittingsplaats van de rechtbank van eerste aanleg georganiseerd door de Commissie voor Juridische Bijstand (CJB). Elke burger kan daar terecht voor een eerste, gratis, oriënterend advies. Dat advies wordt verleend door advocaten. Aan sommige balies zijn advocaten-stagiairs verplicht deel te nemen aan de zittingen van de Commissie voor Juridische Bijstand. Omdat de wetgever in de wet van 1 december 2013 tot hervorming van de gerechtelijke arrondissementen geen uitzondering heeft bepaald voor de CJB's, zal het aantal commissies in de toekomst moeten worden teruggebracht tot één per nieuw gerechtelijk arrondissement. Voor de rechtzoekende verandert dat niets.

In 2014 werd de bevoegdheid voor het organiseren van de juridische eerstelijnsbijstand overgeheveld van federaal naar Vlaams niveau (administratie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin). De bevoegde Vlaamse minister beoogt een hervorming van de organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand zodat die beter aansluit bij de eerstelijnsbijstand verstrekt in de welzijns- en zorgsector. De OVB overlegt hierover met de Vlaamse overheid.

2. Juridische tweedelijnsbijstand (pro Deo)

Juridische tweedelijnsbijstand is de bijstand die wordt verleend aan een natuurlijke persoon in de vorm van een omstandig juridisch advies, bijstand en vertegenwoordiging, al dan niet in het kader van een procedure. Die bijstand is voor rechtzoekenden waarvan de bestaansmiddelen zich onder bepaalde grenzen bevinden of die tot een categorie behoren waarvan vermoed wordt dat ze over onvoldoende bestaansmiddelen beschikt. De minister van Justitie werkte aan een hervorming van de juridische tweedelijnsbijstand die op 1 september 2016 in werking treedt.

Alle informatie hierover vindt u terug op www.advocaat.be/een-advocaat-raadplegen/wat-kost-een-advocaat/Pro-Deo. In tegenstelling tot juridische eersteelijnsbijstand is tweedelijnsbijstand wel één van de verplichtingen van de advocaat-stagiair aan elke balie.

Elke Orde heeft een Bureau voor Juridische Bijstand (BJB) dat instaat voor de organisatie van de juridische tweedelijnsbijstand.

Het BJB kan u op twee manieren aanstellen om een zaak te behandelen.

- **Aanvraag bij BJB:** Als de rechtzoekende geen voorkeur heeft voor een bepaalde advocaat kan hij tijdens het spreekuur een aanvraag doen. Het BJB gaat dan zelf na of de betrokkene in aanmerking komt voor juridische bijstand. Het BJB onderzoekt of de betrokkene over onvoldoende financiële middelen beschikt, of tot een van de wettelijk gelijkgestelde categorieën behoort. Zo ja, zal het BJB een advocaat aanduiden. De rechtzoekende krijgt een brief waarin staat welke advocaat hij toegewezen krijgt en de advocaat krijgt een e-mail waarin staat dat een aanstelling verleend wordt. Die mail bevat de naam van de rechtzoekende en een link naar zijn elektronisch dossier op het privaat luik.
- **Aanvraag rechtstreeks bij de advocaat:** De rechtzoekende kan u ook zelf raadplegen met de vraag pro Deo op te treden. In dat geval moet u zelf nagaan of hij in aanmerking komt voor gehele of gedeeltelijke kosteloze bijstand. Daarvoor vraagt u een bewijs van inkomsten en een attest van samenstelling van gezin. In het practicum juridische tweedelijnsbijstand wordt toegelicht welke inkomstenstukken nodig zijn en aan welke voorwaarden ze moeten voldoen. Als de rechtzoekende in aanmerking komt, vraagt u zelf uw aanstelling aan door het ingevulde aanstellingsformulier elektronisch, met daarbij alle bewijsstukken, te bezorgen aan het BJB. Binnen de 15 dagen wordt u op

de hoogte gebracht of u al dan niet aangesteld bent. Als de zaak hoogdringend is, kunt u dat melden en kan het BJB daar rekening mee houden.

Vraag uw aanstelling zeker aan vooraleer u prestaties begint te leveren. Een retroactieve aanstelling is immers niet mogelijk.

Opgelet: u kunt slechts één procedure per aanstelling voeren. Als u uw cliënt tegelijkertijd voor een ander geschil wil bijstaan, moet u daarvoor een nieuwe aanstelling vragen. Vergeet uw cliënt er ook niet op te wijzen dat hij elke wijziging van zijn inkomen en/of sociale situatie aan u moet melden.

Zodra u aangesteld bent, neemt u zelf zo snel mogelijk contact op met uw cliënt en controleert u of de omschrijving bij uw aanstelling overeenstemt met de aard van de zaak. Zo niet, moet u dat meteen melden aan het BJB. Schakel een tolk in indien nodig.

Zodra uw zaak is afgehandeld, sluit u het dossier af via het privaat luik. Vul daarvoor uw prestatieverslag in. In het practicum juridische tweedelijnsbijstand vindt u onder meer een overzicht van alle stukken die moeten worden bijgevoegd naargelang de aard van de zaak. Het BJB kent u punten toe en op basis daarvan wordt uiterekend welke vergoeding u in het daaropvolgende gerechtelijk jaar mag ontvangen. De vergoeding per punt wordt jaarlijks vastgesteld door de minister van Justitie.

Het is een deontologische verplichting de u toevertrouwde BJB-dossiers persoonlijk te behandelen. Slechts in bepaalde gevallen kunt u toch een beroep doen op een vervanger.

Meer weten? Zie practicum juridische tweedelijnsbijstand. Dat wordt elk jaar op 1 september gewijzigd. De laatste nieuwe versie vindt u steeds op het privaat luik van de Orde van Vlaamse Balies > informatie > rechtshulp > algemene info & modellen.

3. Salduzbijstand

Bij de meeste balies behoort de Salduzpermanentie niet tot de stageverplichtingen. Het al dan niet meewerken aan de permanentie gebeurt louter op vrijwillige basis. Wel is het mogelijk dat uw balie u vraagt eerst een opleiding te volgen alvorens u kunt deelnemen aan de Salduzpermanentie.

De Salduzpermanentie wordt volledig online georganiseerd via <https://www.salduzweb.be>. Via die website kunt u zich inschrijven en uw beschikbaarheid en prestaties ingeven.

Meer informatie vindt u in het practicum juridische tweedelijnsbijstand, via het e-loket op het privaat luik of onder de link “handleiding” op <https://www.salduzweb.be>.

4. Bijstand aan geesteszieken

In het kader van de Wet op de bescherming van de persoon van geesteszieken (26 juni 1990) worden aan sommige balies advocaten-stagiairs ook verplicht deel te nemen aan de permanentie voor geesteszieken. In samenwerking met de vzw Ups & Downs (patiëntenvereniging voor personen met een bipolaire stoornis of een langdurige depressie en hun omgeving) werkte de Orde van Vlaamse Balies een handige brochure uit over de gedwongen opname van geesteszieken in de psychiatrie.

Naast een kort overzicht van de procedure, een toelichting bij de rol van de advocaat en de relevante deontologische regels, vindt u er uitgebreide informatie over de verschillende ziektebeelden waarmee een cliënt in die omstandigheden kan kampen (bijv. depressie, bipolaire stoornis, borderline, schizofrenie).

De brochure is een handige leidraad indien u uw cliënt moet bijstaan in een procedure tot gedwongen opname. U kunt de brochure downloaden op het privaat luik van de Orde van Vlaamse Balies bij informatie > studiedienst.

H. DERDENREKENING

Elke advocaat moet, hetzij zelf, hetzij via zijn kantoor, een afzonderlijke rekening gebruiken voor financiële verrichtingen voor cliënten of derden. Die rekening wordt een derdenrekening genoemd. Ze beveiligt de belangen van de cliënten en derden die de advocaat gelden hebben toevertrouwd met het oog op een welbepaalde bestemming of bestemming. Die verplichting is zowel reglementair opgelegd door de Orde van Vlaamse Balies, als wettelijk door de wet van 21 december 2013 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek wat de kwaliteitsrekening van advocaten betreft. De derdenrekening moet geopend worden bij

een door de Orde van Vlaamse Balies erkende financiële instelling. U vindt de reglementaire bepalingen terug in afdeling III.2.9 van de Codex Deontologie voor Advocaten (128 e.v.).

Sinds 2013 is de reglementering inzake derdengelden grondig gewijzigd. Als advocaat moet u jaarlijks een aantal zaken rapporteren aan uw stafhouder, waaronder een overzicht van al uw derdenrekeningen en de stand van die rekeningen op 31 december. Die rapportering gebeurt telkens in het begin van het jaar en geldt ook voor stagiairs. Bovendien worden er systematisch controles uitgevoerd, door de stafhouder of de controlecel, en wordt het rekeningnummer van uw derdenrekening gepubliceerd in de zoek-een-advocaatmodule op www.advocaat.be om zo een grotere transparantie rond de kwaliteitsrekening te bewerkstelligen. Bank- en kredietkaarten of domiciliëring op de derdenrekening zijn niet toegestaan en de uitgifte van cheques en cashafhalingen zijn verboden, tenzij u voorafgaand een schriftelijke toestemming van uw stafhouder hebt gekregen. Via een module op het privaat luik kunt u uw aanvraag voor het uitschrijven van een cheque of het afhalen van cash van uw derdenrekening indienen. Dat alles garandeert de rechtzoekende dat de derdengelden goed beheerd worden.

Uw derdenrekening moet u zelf ingeven via uw persoonlijke fiche op het privaat luik, waarna ze verschijnt op de website.

I. VERVANGINGSDIENSTEN

De Orde van Vlaamse Balies publiceert op het privaat luik van haar website een lijst van advocaten die bereid zijn andere advocaten te vervangen (bijv. voor een verzoek tot uitstel).

Elke advocaat kan zich als kandidaat-vervanger inschrijven op de vervangingsdienst via het e-loket > confrater zoeken om als vervanger op te treden > inschrijving. Ook uitschrijven doet u zo.

Bij elke selectie bepaalt de computer een willekeurige volgorde. De advocaat die een vervanger zoekt, kan sorteren op naam (aflopend/oplopend), datum lijst stagiairs of tableaudatum.

Tenzij anders afgesproken, bedraagt de vergoeding voor eenvoudige vervangingen, zoals een verstekvonnis vorderen, een akkoordvonnis nemen, een verzoek tot uitstel of een dossier ter zitting neerleggen, minimaal 60 euro (sinds 1 september 2014).

Voor alle andere opdrachten moet de vervanger met zijn opdrachtgever vooraf een afspraak maken.

J. VERPLICHTINGEN ALS ZELFSTANDIGE

1. Vrij beroep

De advocatuur is een vrij beroep: “elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die op intellectueel onafhankelijke wijze en onder eigen verantwoordelijkheid een beroepsactiviteit uitoefent die hoofdzakelijk uit intellectuele prestaties bestaat, voorafgaand de vereiste opleiding heeft gevolgd, tot permanente vorming is gehouden, onderworpen is aan een bij of krachtens de wet opgericht tuchtorgaan en geen koopman is in de zin van artikel 1 van het Wetboek van Koophandel.”²

Het beroep staat dus onder toezicht van een Orde of instituut dat de eigen beroepsregels opmaakt. Wie een vrij beroep uitoefent, ontvangt een ereloon.

2. Ondernemingsnummer

Als zelfstandige bent u verplicht een ondernemingsnummer aan te vragen. Een ondernemingsnummer is een uniek identificatienummer dat de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) toekent aan de onderneming of natuurlijke persoon. Zo verloopt de communicatie tussen onderneming/natuurlijke persoon en de verschillende overheden makkelijker.

Een ondernemingsnummer aanvragen, doet u via een erkend ondernemingsloket van de FOD Economie. De lijst met erkende ondernemingslokets vindt u op www.economie.fgov.be. Die aanvraag gebeurt ook vaak automatisch via uw sociaal verzekeringsfonds.

2. Art. I.8.35° WER.

3. Inschrijven bij een sociaal verzekeringsfonds

Zoals elke startende zelfstandige moet u zich aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen ten laatste op de dag dat u uw zelfstandige activiteit effectief start. Indien u die termijn overschrijdt zal het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ) u vragen om uw aansluiting in orde te brengen. Doet u dat niet, dan wordt u automatisch aangesloten bij de Nationale Hulpkas voor Zelfstandigen. Wie zich laattijdig aansluit riskeert een administratieve boete van 500 tot 2 000 euro.

Als zelfstandige moet u sociale bijdragen aan uw sociaal verzekeringsfonds betalen. De betalingen gebeuren per kwartaal. Aan het begin van elk kwartaal (januari, april, juli en oktober) ontvangt u een vervalbericht met de bedragen die uiterlijk voor het einde van elk kwartaal moeten worden betaald. De kwartaalbijdragen moeten tijdig betaald worden, zo niet wordt een verhoging van 3 % per niet betaald kwartaal aangerekend en nog eens 7 % op het einde van het jaar. Betaalde sociale bijdragen zijn fiscaal aftrekbaar.

Opgelet: sommige stagiairs laten zich pas inschrijven op de lijst van de stagiairs vanaf 1 oktober en sluiten pas vanaf die datum aan bij een sociaal verzekeringsfonds. Zo moeten ze enkel een sociale bijdrage betalen voor het laatste kwartaal. Als gevolg hiervan kunnen zij pas vanaf 1 oktober starten als advocaat. Optreden als advocaat kan immers pas vanaf inschrijving op de lijst van de stagiairs, starten als zelfstandige pas vanaf aansluiting bij een sociaal verzekeringsfonds.

Als beginnende zelfstandige kunt u ook een volledige of gedeeltelijke vrijstelling van de verschuldigde bijdragen vragen. Voor meer informatie: www.socialsecurity.fgov.be.

Het sociaal statuut voor zelfstandigen behelst niet alleen plichten maar ook rechten: wanneer u in regel bent met de wettelijke voorschriften heeft u recht op gezinsbijslagen, ziekte- en invaliditeitsverzekering, moederschapsverzekering, pensioen en faillissementsverzekering.

4. Aansluiten bij een ziekenfonds

Om u te verzekeren tegen ziekte of invaliditeit moet u zich aansluiten bij een ziekenfonds naar keuze. Ook die bijdrage is voor zelfstandigen integraal fiscaal aftrekbaar.

5. Fiscale verplichtingen

Als advocaat heeft u, net als elke zelfstandige, verschillende fiscale verplichtingen. Zo moet u een sluitende boekhouding bijhouden waarin alle financiële transacties staan die in de uitoefening van uw beroep worden uitgevoerd. Alle financiële verrichtingen registreert u in een fiscaal dagboek en voor elk individueel dossier of individuele cliënt houdt u een financiële fiche bij die de inkomsten en uitgaven in het fiscaal dagboek weerspiegelt.

Zoals elke belastingplichtige moet u jaarlijks uw inkomsten van het voorafgaande jaar aangeven, waarbij de in dat aanslagjaar gemaakte beroepskosten (vakliteratuur, kantoormateriaal, baliebijdrage, ...) forfaitair of aan werkelijke kost in mindering gebracht kunnen worden. Opgelet: onkosten moeten gestaafd worden aan de hand van stavingsstukken. Houd dus uw bonnetjes bij!

Indien u cashontvangsten hebt, moet u een kwitantie uitschrijven uit het daartoe aan te schaffen ontvangstboekje. Dat kunt u bestellen via een erkende drukker. Sinds 1 januari 2014 is het bedrag dat u cash mag ontvangen, beperkt tot 3 000 euro.

Sinds 13 september 2011 is er een nieuw fiscaal collectief akkoord forfaitaire beroepskosten (akkoord betreffende de beroepskosten van advocaten die meestal niet met bewijsstukken kunnen worden gestaafd (artikel 342, § 1, 4de lid, van het Wetboek van de Inkomstenbelasting 1992)). U vindt het akkoord op www.ordeexpress.be, OrdeExpress nr. 7 van 18 april 2013.

6. Btw

Door art. 60 van de wet van 30 juli 2013 houdende diverse bepalingen werd sinds 1 januari 2014 de jarenlange btw-vrijstelling van advocaten opgeheven. Sindsdien moeten advocaten hun prestaties aan btw onderwerpen.

De concrete toepassing van de btw door advocaten wordt geregeld door de Circulaire AAFisc. nr. 47/2013 d.d. 20 november 2013 en de Beslissing btw nr. E.T. 126.564 d.d. 18 juli 2014

Als advocaat-stagiair wordt u als normale belastingplichtige beschouwd in de zin van art. 4, §1 van het btw-wetboek.

U kunt echter ook kiezen voor de bijzondere regeling voor advocaat-medewerkers en advocaat-stagiairs als u geen andere met btw belaste activiteiten verricht dan de diensten die u verstrekt aan het kantoor waar u werkt. Daardoor worden uw btw-verplichtingen tot een minimum herleid. De bijzondere regeling wordt in detail uiteengezet onder randnummers 164-188 van Circ. AAFisc. nr. 47/2013. In essentie houdt dat in dat:

- u zich bij uw btw-controlekantoor als belastingplichtige identificeert voor btw-doeleinden met het document 604A. Daarop kruist u in kader III, B vak 7 aan (“bijzondere regeling zonder indiening van btw-aangiften”).
- u vrijwillig afziet van uw recht op aftrek van btw.
- uw advocatenkantoor is gehouden tot voldoening van de verschuldigde btw.
- uw advocatenkantoor in naam en voor rekening van u facturen moet opmaken met de vermelding “btw verlegd – Circulaire AAFisc. nr. 47/2013” en u daarvan een dubbel bezorgt.
- u uiterlijk op 31 maart een opgave moet indienen van btw-belastingplichtige afnemers voor wie u tijdens het afgelopen kalenderjaar voor minstens 250 euro exclusief btw prestaties heeft verricht.
- u vanaf 1 januari van het volgende jaar kunt overstappen naar de normale btw-regeling, tenminste als u uiterlijk op 15 december van het voorafgaande jaar uw btw-controlekantoor daarvan schriftelijk op de hoogte brengt.
- u de bijzondere regeling kunt behouden, indien u naast uw diensten voor het advocatenkantoor nog andere met btw te belasten activiteiten verricht, zolang u het drempelbedrag van de vrijstelling voor kleine ondernemingen niet overschrijdt. Dat drempelbedrag is bepaald op een omzet van 25 000 EUR exclusief btw.

Alle documenten over btw vindt u via de wegwijzer op het privaat luik van www.advocaat.be.

K. EINDE STAGE: INSCHRIJVEN OP HET TABLEAU

Na afloop van drie jaar stage moet iedere advocaat-stagiair zijn inschrijving op het tableau aanvragen via een brief aan zijn stafhouder. Een model “verzoek tot inschrijving op het tableau” vindt u op www.advocaat.be/advocaat-worden/stagen-verplichtingen. Daarbij voegt u:

- een chronologisch overzicht van uw stageopleiding (periode en namen van stagemeeesters, periode van eventuele onderbreking/schorsing van uw stage, periode van eventueel gelijkgestelde stage)
- een beknopt overzicht van uw pro-Deozaken (kan worden gedownload in de BJB-module op het privaat luik)
- een verslag over uw stagemeeester
- een verslag van uw stagemeeester
- een verslag van de voorzitter van het BJB

IV. Collectieve voorzieningen

De wettelijke voorzieningen in geval van werkongeschiktheid of pensioen zijn voor een zelfstandige volstrekt ontoereikend om een enigszins levenswaardig inkomen te waarborgen. De Orde van Vlaamse Balies streeft dan ook een optimale verzekeringstoestand van de Vlaamse advocaat na. Dat past in haar bevoegdheid op grond van artikel 495 van het Gerechtelijk Wetboek om de belangen van de advocaat en van de rechtzoekende te behartigen.

Elke advocaat(-stagiair) betaalt een baliebijdrage. Daarin zit de bijdrage voor de Orde van Vlaamse Balies, de polis beroepsaansprakelijkheid, de polis insolventabiliteit, Verzekeringen Precura en Solidariteitsfonds. Voor de balies met een collectief plan hospitalisatieverzekering zit in de baliebijdrage ook de bijdrage daarvoor.

U vindt alle polissen terug op het privaat luik van www.advocaat.be. Bovendien werd in elke editie van Ad Rem 2013 een polis nader toegelicht. Die artikels kunt u nalezen op het privaat luik > informatie > communicatie & publicaties > OVB > Ad Rem.

Opgelet: sommige stagiairs beginnen al te werken voor hun stagemester nog voor ze zijn ingeschreven op de lijst van de advocaten-stagiairs. Als u dat doet, bent u tijdens die periode nog niet gedekt voor eventuele ongevallen of schade. U bent immers pas advocaat vanaf de inschrijving op de lijst van de advocaten-stagiairs. U moet wel vanaf uw eerste werkdag ingeschreven zijn bij een sociaal verzekeringsfonds (zie p. 24).

A. POLIS BEROEPSAANSPRAKELIJKHEID (AMLIN)

Advocaten kunnen aansprakelijk worden gesteld voor beroepsfouten en schade door de gebrekkige kwaliteit van hun dienstverlening (bijv. laattijdige vordering of rechtsmiddel, foutief of onvolledig advies of optreden zonder mandaat). U bent als advocaat gedekt voor fouten in de beroepsuitoefening bij nv Amlin

Europe (als hoofdverzekeraar) en medeverzekeraars Zurich en KBC. De verzekeringsmakelaar is Vanbreda Risk & Benefits.

Waarvoor bent u verzekerd?

- Burgerlijke aansprakelijkheid, zowel contractueel als extracontractueel, voor schade/nadeel toegebracht aan derden in de uitoefening van uw beroep. Dat houdt onder andere in: een vergissing of indiscretie; verlies, diefstal of beschadiging van minuten, stukken of documenten; diefstal, verduistering of oplichting door iedere persoon waarvoor u als verzekerde aansprakelijk verklaard kunt worden.
- Kosten voor de wedersamenstelling van dossiers, archieven en documenten nodig voor het beroep van advocaat in geval van diefstal, vernieling of verlies, ongeacht of u als verzekerde daarvoor aansprakelijk bent of niet.

Ook wanneer u als scheidsrechter optreedt, als gerechtsexpert om een taxatie te doen van erelonen van confraters, als advocaat-bemiddelaar of advocaat-syndicus en als u optreedt als gerechtelijk mandataris (behalve indien benoemd door de rechtbank van koophandel) bent u verzekerd.

De waarborg bedraagt 1 250 000 euro per schadegeval met een vrijstelling van 2 500 euro per schadegeval. Voor de advocaat-stagiair bedraagt de vrijstelling 1 250 euro en voor zaken ingevolge aanstelling door het BJB 300 euro (zowel voor advocaten-stagiairs als tableau-advocaten).

De waarborg burgerlijke beroepsaansprakelijkheid uitbating van het kantoor (extra-contractuele aansprakelijkheid) is gedekt voor 6 200 000 euro (lichamelijke schade) en 620 000 (stoffelijke en onstoffelijke schade) per schadegeval.

Na het beëindigen van de beroepsactiviteit is de tussenkomst van de verzekeraar beperkt tot eenmaal de waarborg van de polis voor alle schadegevallen samen. Verder is een zo ruim mogelijke anterioriteitsdekking afgesproken. In ieder geval doet u het best zo snel mogelijk aangifte van elk (potentieel) schadegeval bij makelaar Vanbreda Risk & Benefits, via 03 217 55 73. Zo kunt u, indien nodig, al overleg plegen met de raadsman van de verzekeraar.

De Orde van Vlaamse Balies heeft ook een **polis insolabiliteit** afgesloten. Die polis biedt geen bescherming aan de advocaten zelf, maar wel aan de slachtoffers van advocaten die misbruik maken van derdengelden. De uitgekeerde vergoedingen worden integraal teruggevorderd van de betrokken advocaten.

B. GEWAARBORGD INKOMEN BIJ ZIEKTE OF ONGEVAL (PREVOCA)

Verzekeringen PRECURA staat, via het product Prevoca, in voor de inkomensverzekering van de advocaten. Prevoca verzekert het inkomensverlies en garandeert de dagelijkse vergoeding voor advocaten bij erkende arbeidsongeschiktheid ten gevolge van ziekte en ongeval, vanaf een arbeidsongeschiktheid van 65 %. U moet wel eerst het toetredingsformulier en het vertrouwelijk medisch inlichtingenblad op de website van PRECURA ingevuld hebben. Bezorg beide documenten ondertekend aan PRECURA. Wanneer u uw polis nadien ontvangt van PRECURA is de aansluiting in orde en kunt u rechten doen gelden. De premie wordt geïnd via uw baliebijdrage. Welke uitkering u krijgt, hangt af van de balie waartoe u behoort, maar die is nooit lager dan 50 euro per dag. De uitkeringen die u ontvangt, worden fiscaal belast omdat ze beschouwd worden als een vervangingsinkomen.

Opgelet: er geldt een carenzperiode van 14 dagen voor de uitkeringen. De eventuele hospitalisatiedagen binnen die carenzperiode worden onmiddellijk vergoed.

U moet uw aangifte indienen bij Verzekeringen PRECURA uiterlijk vier dagen vóór het verstrijken van de carenzperiode. In geval van overmacht (bijvoorbeeld bij een ziekenhuisopname) moet u zo snel mogelijk aangifte doen. Voeg daarbij het attest van de geneesheer dat de arbeidsongeschiktheid bepaalt.

Verzekeringen PRECURA biedt verder ook een uitgebreide dienstverlening wat betreft informatie, begeleiding en preventie over onder andere stress en burnouts.

Voor meer informatie en alle contactgegevens, surf naar www.precura.be.

C. PENSIOEN (VOORZORGSKAS)

Het wettelijk pensioen is volstrekt ontoereikend voor een zelfstandige. De Orde van Vlaamse Balies raadt daarom het VAPZ aan – het vrij aanvullend pensioen voor zelfstandigen – via de vzw Voorzorgskas voor advocaten, gerechtsdeurwaarders en andere zelfstandigen. De Voorzorgskas is een Organisme voor de

Financiering van Pensioenen (OFP) en richt zich vrijwel uitsluitend op advocaten en gerechtsdeurwaarders.

Het collectief aanbod werkt facultatief. U sluit zelf een individueel contract af bij de instelling van uw keuze.

Op de website van de Voorzorgskas (www.vkag.be) kunt u een simulatie maken van het rendement, rekening houdend met, onder andere, de leeftijd van de onderschrijver.

D. HOSPITALISATIEVERZEKERING (ALLIANZ)

De Orde van Vlaamse Balies biedt advocaten, via makelaar Vanbreda Risk & Benefits, de hospitalisatieverzekering van Allianz Belgium aan. Niet elke balie biedt een collectieve polis aan haar advocaten aan: de balies van Dendermonde, Oudenaarde, Antwerpen, Mechelen, Veurne en Limburg doen dat wel.

De advocaten aan de balies Brussel, Gent, Brugge, Kortrijk, Leuven, Turnhout en Ieper kunnen facultatief deelnemen.

Het is een eersteklaspolis die onder andere vrije keuze van ziekenhuis, kamer en arts biedt. Verblijfskosten ziekenhuis, medische erelonen, medische hulpmiddelen, kunstledematen en prothesen zijn allemaal gedekt, alsook bevallingen, rooming-in, palliatieve zorgen, dringend medisch vervoer en dekking buitenland volgens de geldende voorwaarden.

De polis garandeert een volledige terugbetaling van alle ambulante kosten veroorzaakt door een ernstige ziekte (limitatieve lijst van dertig gewaarborgde ziekten) en medische kosten voor een hospitalisatie worden gedekt tijdens een pre-periode van één maand en een post-periode van drie maanden.

Totale maandpremie:

	Balie met verplichte aansluiting	Balie met facultatieve aansluiting
Hospitalisatieverzekering		
Kind jonger dan 25 jaar	4,71 EUR	8,57 EUR
Volwassene jonger dan 65 jaar	9,43 EUR	17,12 EUR
Volwassene vanaf 65 jaar	32,97 EUR	59,88 EUR
Bijstanddekking		
Assi-Link	0,35 EUR	0,35 EUR
Assi-Link +	1,15 EUR	1,15 EUR

Gezinsleden kunnen steeds facultatief aansluiten.

De leden en gezinsleden volgen de premies van de balie (de hoofdbalie) waarbij zij zijn aangesloten, zowel voor de hospitalisatieverzekering als de bijstanddekking.

Balies met een verplichte (automatische) aansluiting van de leden:

Antwerpen, Dendermonde, Oudenaarde, Mechelen, Veurne, Limburg.

Balies met een facultatieve aansluiting van de leden:

Ieper, Leuven, Brussel, Brugge, Turnhout, Kortrijk en Gent

Balies zonder bijstanddekking:

Kortrijk, Veurne, Leuven, Ieper en Dendermonde

Balies met normale bijstand Assi-Link:

Turnhout

Balies met uitgebreide bijstand Assi-Link+:

Oudenaarde, Antwerpen, Mechelen, Brussel, Brugge, Gent, Limburg.

Door het derdebetalersstelsel Medi-Link moet u geen voorschot betalen bij een opname. Vanbreda Risk & Benefits betaalt de hospitalisatiefacturen rechtstreeks aan het ziekenhuis. Kosten die niet gedekt zijn door het hospitalisatieplan worden achteraf bij u gerecupereerd.

Als u op voorhand weet dat u of uw gezinslid in het ziekenhuis moet worden opgenomen, neemt u het best zo snel mogelijk contact op met Vanbreda Risk & Benefits. Dat geldt ook bij een spoedopname (via 03 217 55 11 of ordevlaamsebalies@vanbreda.be).

Vragen over de hospitalisatieverzekering? Mail naar ordevlaamsebalies@vanbreda.be of bel naar 03 217 55 11.

E. SOLIDARITEITSFONDS VOOR ADVOCATEN EN GERECHTSDEURWAARDERS

Iedere advocaat is aangesloten bij het Solidariteitsfonds, via een collectieve aansluiting door de balies. De bijdrage is vervat in uw baliebijdrage. Er zijn zowel onvoorwaardelijke als voorwaardelijke voordelen bij het Solidariteitsfonds.

Uitkeringen die onvoorwaardelijk worden toegekend zijn: een wezenrente (een jaarlijkse toelage aan elke wees (<25) van een advocaat) en een eenmalige toelage bij het overlijden van een advocaat voor de langstlevende echtgeno(o)t(e)/partner/minderjarige kinderen ten laste van de advocaat. De uitkering bedraagt 7 000 EUR bruto.

Tegemoetkomingen die afhankelijk zijn van voorwaarden, zijn:

- Bijstand voor advocaten geconfronteerd met langdurige werkongeschiktheid (meer dan zes maanden) met een maximum van 13 500 euro bruto per jaar voor een gezin en 10 000 euro bruto per jaar voor een alleenstaande.
- Een uitkering aan advocaten vanaf pensioenleeftijd, van maximaal 13 500 euro bruto per jaar voor een gezin en 10 000 euro bruto per jaar voor een alleenstaande.
- Een uitkering aan de langstlevende echtgeno(o)t(e)/partner van maximaal 7 500 euro bruto per jaar.
- Een eenmalige uitzonderlijke bijstand voor advocaten met ernstige persoonlijke of familiale problemen of wegens onvoorziene en ernstige omstandigheden. De aanvragen worden beoordeeld door het directiecomité.

De beslissing tot de toekenning van een voorwaardelijk voordeel gaat gepaard met een onderzoek naar de inkomsten.

Voor meer informatie, surf naar www.solidarit.be.

V. Deontologie

Na uw eedaflegging bent u als advocaat aan duidelijk omschreven en strenge deontologische regels onderworpen. Elke advocaat staat onder het toezicht van de stafhouder. Die is door de wet gelast om de waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid van het beroep te doen naleven.

Die regels gaan over heel uiteenlopende, maar daarom niet minder belangrijke, aspecten: van vertrouwelijkheid van briefwisseling, melding van procedurehandelingen, over opvolging tot samenwerkingsverbanden.

De Orde van Vlaamse Balies zet beroepsregels om in reglementen. Die reglementen worden voorbereid in commissies, besproken en goedgekeurd door de algemene vergadering.

Alle reglementen zijn sinds 1 januari 2015 gebundeld in de Codex Deontologie voor Advocaten. Die vindt u terug op het privaat luik van de Orde van Vlaamse Balies, bij informatie > deontologie, wetgeving & reglementen > reglementen van de Orde van Vlaamse Balies.

Als een advocaat de deontologische regels geschonden heeft, kan er een tuchtprocedure tegen hem gestart worden. Dat kan zowel op vraag van de cliënt als op initiatief van de stafhouder. De stafhouder, of iemand die door hem wordt aangesteld, onderzoekt de zaak. Als hij dat nodig acht, kan hij de advocaat voor de tuchtraad laten verschijnen. Er zijn in Vlaanderen drie tuchtraden: in Antwerpen, Gent en Brussel. Zij kunnen bepaalde sancties opleggen aan de advocaat. Er is ook een tuchtraad van beroep. Meer informatie over de tuchtprocedure vindt u op www.advocaat.be/een-advocaat-raadplegen/problemen-met-uw-advocaat.

A. WITWAS

Als advocaat komt u vaker dan u denkt en in uiteenlopende materies (erfenissen, echtscheidingen, overnames, fiscaliteit, enz.) in aanraking met de problematiek van witwassen en terrorismefinanciering. Informatie over onder meer uw verplichtingen in dat verband leest u op het privaat luik bij informatie > deontologie,

wetgeving & reglementen > witwaspreventie. Daar vindt u de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, aandachtspunten, modellen, en dergelijke, bij informatie > deontologie, wetgeving & reglementen > cahier deontologie vindt u ook het Advocatencahier over witwaspreventie en derdengelden.

Afdeling III.1.2 van de Codex Deontologie voor Advocaten legt de advocaat tal van verplichtingen op (o.a. meldingsplicht, informatieplicht en maatregelen van interne organisatie).

B. DIENSTVERLENING EN INFORMATIEPLICHT KRACHTENS HET WER

Op 30 april 2010 werden de wet van 26 maart 2010 van dienstenwet (hierna: dienstenwet) en de dienstenwet van 26 maart 2010 betreffende bepaalde juridische aspecten bedoeld in artikel 77 van de Grondwet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Die wetten bevatten de informatieverplichtingen waaraan ook de advocaat moet voldoen en de sancties indien die verplichtingen niet worden nageleefd.

De wet van 17 juli 2013 houdende de invoeging van Boek III “Vrijheid van vestiging, dienstverlening en algemene verplichtingen van de ondernemingen”, in het Wetboek van economisch recht en rechtshandhabingsbepalingen eigen aan boek III, in boeken I en XV van het Wetboek van economisch recht (WER) zal de bepalingen van de dienstenwet grotendeels vervangen.

De inhoudelijke verplichtingen blijven nagenoeg onveranderd, in tegenstelling tot de bevoegdheden van de fiscus, die worden aangevuld, en de sancties, die nu terug te vinden zijn in Boek XV WER.

De Orde van Vlaamse Balies heeft, voor wat de informatieverplichting betreft, aan de hand van een formulier een praktische leidraad ontwikkeld. Zo hoopt ze voor de individuele advocaat een praktische ondersteuning te bieden bij het naleven van de informatieverplichtingen.

Op het privaat luik vindt u een blanco model van het formulier terug bij informatie > deontologie, wetgeving & reglementen > modeldocumenten.

VI. Nuttige links en adressen

A. ORDE VAN VLAAMSE BALIES

1. www.advocaat.be

Het **publiek luik** van de Orde van Vlaamse Balies is voornamelijk bedoeld voor het brede publiek. Het bevat info over (het beroep van) de advocaat, de Orde van Vlaamse Balies en juridische bijstand. In zes relevante thema's (relatie en gezin, strafrecht, ondernemen, woning, consumenten en geldproblemen en werk) vinden burgers nuttige informatie over hoe ze bepaalde problemen kunnen aanpakken en wordt het belang van tijdig advies van een advocaat in de verf gezet. Het publiek luik is bovendien erg handig om de adresgegevens van een advocaat of een balie op te zoeken. Ook de Codex Deontologie voor de Advocaat, de standpunten die de Orde van Vlaamse Balies inneemt en de persberichten die ze uitstuurt, vindt u er terug.

2. **Digitaal Platform voor de Advocaat**

Op het Digitaal Platform voor de Advocaat (DPA) krijgt u toegang tot diverse diensten en informatie die de balies en de OVB aan de advocaten ter beschikking stellen. Bovendien kunt u er – na aanmelding met uw elektronische identiteitskaart – betalende diensten zoals het Rijksregister, het Centraal Bestand Beslagberichten en Graydon raadplegen. Na registratie bij de balie krijgt u op het e-mailadres dat u daar opgaf een welkomstbericht vanuit het DPA, met een link om aan te melden en uw wachtwoord in te stellen.

Het **privaat luik** van de Orde van Vlaamse Balies maakt deel uit van het DPA. Eenmaal aangemeld op het DPA, kunt u verdergaan naar het **privaat luik**.

Via de wegwijzer op het **privaat luik** hebt u toegang tot de informatie van het BJB en kunt u uw BJB-dossiers raadplegen. Met een eenvoudige zoekfunctie vindt u snel een advocaat, rechtbank, vervanger of document. Onderaan kunt u ook zoeken in het overzicht van Ad Rem en OrdeExpress.

De Orde van Vlaamse Balies en de 13 Ordes sturen regelmatig notificaties uit: elektronische berichten met informatie die gepost wordt op het privaat luik en die u daar later nog kunt consulteren. Aan de hand van het logo vóór de titel van het bericht kunt u zien van welke Orde en/of Orde van Vlaamse Balies de informatie afkomstig is. Sommige informatie is voor alle advocaten bestemd, andere enkel voor een deelgroep zoals de advocaten die deel uitmaken van een commissie binnen de Orde van Vlaamse Balies of binnen de Orde. De informatie in de notificatie vindt u onder de vorm van een link.

3. De stagelijn

Voor al uw vragen over de stage en de beroepsopleiding kunt u terecht bij mevrouw Lieve Naessens, stafmedewerker departement stage en permanente vorming, via het nummer 02 227 54 73 of via lieve.naessens@ordevanvlaamsebalies.be.

4. Adres

De Orde van Vlaamse Balies is gevestigd in de Staatsbladsstraat 8, 1000 Brussel. Dat is ongeveer 10 minuten wandelen van het Centraal Station.

B. BALIES

1. (Web-)adressen van de balies

Orde van Advocaten bij de balie te Antwerpen

Gerechtsgebouw
Bolivarplaats 20/15
2000 Antwerpen
T: 03 260 72 50
info@balieantwerpen.be
www.balieantwerpen.be

Orde van Advocaten bij de balie te Brugge

Gerechtsgebouw
Langestraat 120
8000 Brugge
T: 050 33 16 80
secretariaat@balie-brugge.be
www.baliebrugge.be

Nederlandse Orde van Advocaten bij de balie te Brussel

Gerechtsgebouw
Poelaertplein
1000 Brussel
T: 02 508 67 62
orde@baliebrussel.be
www.baliebrussel.be

Orde van Advocaten bij de balie te Dendermonde

Gerechtsgebouw
Justitieplein 1
9200 Dendermonde
T: 052 21 56 48
balie.dendermonde@skynet.be
www.baliedendermonde.be

Orde van Advocaten bij de balie te Gent

Gerechtsgebouw
Opgeëistenlaan 401/P
9000 Gent
T: 09 234 56 20
secretariaat@balie-gent.skynet.be
www.balie-gent.be

Orde van Advocaten bij de balie te Hasselt³

Gerechtshof
Parklaan 25/9
3500 Hasselt
T: 011 37 98 83
secretariaat@baliehasselt.be
www.juridischlimburg.be

3 Op 1 september 2016 fuseerden de balies van Hasselt en Tongeren tot de eengemaakte balie Limburg. De contactgegevens van die nieuwe balie waren nog niet gekend op moment van druk.

Orde van Advocaten bij de balie te Ieper

Gerechtshof
Grote Markt 1
8900 Ieper
T: 057 21 55 54
www.balieieper.be

Orde van Advocaten bij de balie te Kortrijk

Gerechtsgebouw I
Burgemeester Nolfstraat 10 A
8500 Kortrijk
T: 056 26 95 55
balie.kortrijk.secretariaat@telenet.be
www.baliekortrijk.be

Orde van Advocaten bij de balie te Leuven

Gerechtsgebouw
F. Smoldersplein 5
3000 Leuven
T: 016 21 45 47
secretariaat@balieleuven.be
www.balieleuven.be

Orde van Advocaten bij de balie te Mechelen

Gerechtshof
Keizersstraat 20
2800 Mechelen
T: 015 20 90 63
balie.mechelen@telenet.be
www.baliemechelen.be

Orde van Advocaten bij de balie te Oudenaarde

Gerechtsgebouw
Bourgondiëstraat 5
9700 Oudenaarde
T: 055 33 16 49
info@balieoudenaarde.be

Orde van Advocaten bij de balie te Tongeren⁴

Huis van de advocaat
Repenstraat 12
3700 Tongeren
T: 012 23 63 13
secretariaat@balietongeren.be
www.balietongeren.be

Orde van Advocaten bij de balie te Turnhout

Gerechtshof
Kasteelplein 1
2300 Turnhout
T: 014 42 22 77
secretariaat@balieturnhout.be
www.advocateturnhout.be

Orde van Advocaten bij de balie te Veurne

Gerechtsgebouw
Peter Benoitlaan 2
8630 Veurne
T: 058 62 64 96

2. (Web-)adressen van de Conferenties

Vlaamse Conferentie bij de balie te Antwerpen

Voorzitter: mr. Muriel Dal
Edward Pecherstraat 34-36
2000 Antwerpen
muriel.dal@dallaw.be
www.deconferentie.be

Conferentie Jonge Balie Brugge

Voorzitter: mr. Bruno Dessin
Kerkstraat 8/1
8400 Oostende
info@advocaatdessin.be
www.conferentiejongebaliebrugge.be

⁴ Op 1 september 2016 fusioneerden de balies van Hasselt en Tongeren tot de eengemaakte balie Limburg. De contactgegevens van die nieuwe balie waren nog niet gekend op moment van druk.

Vlaams Pleitgenootschap bij de balie te Brussel

Voorzitter: mr. Jonas Van Campenhout
Louizalaan 149 bus 16
1050 Brussel
voorzitter@vlaamspleitgenootschap.be
info@vlaamspleitgenootschap.be
www.vlaamspleitgenootschap.be

Jong Advocaten Brussel – Kring der Stagiairs

Voorzitter: mr. Floor Ketels
Justitiepaleis
Poelaertplein 1
1000 Brussel
info@jabkes.be
ketelsfloor@gmail.com
www.jabkes.be

Conferentie Jonge Balie Dendermonde

Voorzitter: mr. Stefanie De Vuyst
Justitieplein 1
9200 Dendermonde
jongebaliedendermonde9200@gmail.com
www.jongebaliedendermonde.be

Vlaamse Conferentie der balie van Gent

Voorzitter: mr. Wim Vanbiervliet
Koning Albertlaan 128
9000 Gent
wvanbiervliet@fransbaert-law.be
www.vlaamseconferentie.be

Conferentie Jonge Balie Limburg

Voorzitter: mr. Hans Valkenburg
Kempische Kaai 7C/002
3500 Hasselt
hans.valkenborg@zeta-advocaten.be

Conferentie Jonge Balie Ieper

Voorzitter: mr. Tina Houtman
Lombaardstraat 26
8900 Ieper
tina.houtman@telenet.be

Conferentie Jonge Balie Kortrijk

Voorzitter: mr. Meindert Gees
Beneluxpark 27B
8500 Kortrijk
mgees@publius.be
<http://www.cjbkortrijk.be>

Conferentie Jonge Balie Leuven

Voorzitter: mr. Annelies Vervaeke
Neerijsesteenweg 6 bus 2
3061 Leefdaal
a.vervaeke@advocatendendulk.be
www.balieleuven.be/jonge_balie.php

Conferentie Jonge Balie Mechelen

Voorzitter: mr. Soraya Bosman
Leuvensesteenweg 574
2812 Muizen (Mechelen)
soraya.bosman@telenet.be
www.cjbmechelen.be

Conferentie Jonge Balie Oudenaarde

Voorzitter: mr. Evelien De Ridder
Bourgondiëstraat 5
9700 Oudenaarde
evelien.deridder@advocaat.be
www.jongebalieoudenaarde.be

Conferentie Jonge Balie Turnhout

Voorzitter: mr. Wouter Luyckx
Statiestraat 34
2340 Beerse
wouter.luyckx@telenet.be

Conferentie Jonge Balie Veurne

Voorzitter: mr. Kristl Vanhollebeke

Woumenweg 109

8600 Diksmuide

kristl@advocaatvanlerberghe.be

C. ANDERE

1. Avocats.be

Avocats.be verenigt de 11 Franstalige balies en 1 Duitstalige balie van België.

Gulden Vlieslaan 65

1060 Brussel

T: 02 648 20 98

info@avocats.be

www.avocats.be

2. CCBE

De Council of Bars and Law Societies in Europe (CCBE) vertegenwoordigt op Europees niveau de ruim 1 miljoen advocaten van de 28 EU-lidstaten.

Jozef II-straat 40/8

1000 Brussel

T: 02 234 65 10

ccbe@ccbe.eu

www.ccbe.eu

3. E-justitieportaal

Het nieuwe Europeese-justitieportaal, terug te vinden op www.e-justice.europa.eu, wijst burgers en professionelen de weg naar advocaten en notarissen in het buitenland en naar informatie over de rechtstelsels in 22 Europese landen. Ieder vindt de informatie in zijn eigen taal. Find-a-Lawyer is een zoekfunctie

binnen dat e-justitieportaal. Via Find-a-Lawyer, een project van de CCBE, kunnen bezoekers in hun eigen taal zoeken naar advocaten in elk van de deelnemende CCBE-landen.

4. Advocaten Zonder Grenzen

Advocaten Zonder Grenzen is een internationale ngo, gespecialiseerd in de verdediging van mensenrechten en ondersteuning van justitie.

Naamsestraat 72
1000 Brussel
T: 02 223 36 54
www.asf.be

VII. Praktische tips en aandachtspunten voor advocaten-stagiairs

1. Diploma tijdig aanvragen

U moet uw gehomologeerd diploma neerleggen vóór de eedaflegging. Daarom is het nuttig de studentenadministratie van uw universiteit op voorhand om uw diploma te vragen.

2. OVB-studentenprijs

Om een brug te slaan tussen de wereld van de advocaten en de studenten moedigt de Orde van Vlaamse Balies studenten aan om wetenschappelijk werk aan de advocatuur of de organisatie en werking van justitie te wijden.

Daarom heeft de Orde van Vlaamse Balies een jaarlijkse prijs ter waarde van 2 500 euro in het leven geroepen. De prijs wordt jaarlijks uitgereikt aan het beste werk over advocatuur. Lees het reglement na op www.advocaat.be/advocaat-woorden.

Schreef u uw scriptie in academiejaar 2015-16 over de advocatuur of justitie? Waag dan uw kans en stuur uw scriptie op per post naar de Orde van Vlaamse Balies, Staatsbladsstraat 8, 1000 Brussel en per e-mail info@advocaat.be, vóór 14 november 2016.

3. Aanmelden op het Digitaal Platform voor de Advocaat

U meldt zich aan op het Digitaal Platform voor de Advocaat (DPA) met een gebruikersnaam/e-mailadres en wachtwoord of met uw elektronische identiteitskaart (eID). De eerste keer moet u zich aanmelden met de gegevens die u ontvangt in uw mailbox na uw inschrijving aan de balie.

- Uw **gebruikersnaam** bestaat uit uw voornaam gevolgd door een punt en uw familienaam. Voor samengestelde namen worden de spaties weggelaten. U ontvangt uw gebruikersnaam in de e-mail die u krijgt de eerste keer dat u zich aanmeldt.

- Het **e-mailadres** waarmee u kunt aanmelden is het privaat e-mailadres dat u opgeeft bij uw registratie aan de balie. Dat gebeurt op het ogenblik dat uw kantoorgegevens (en dus ook uw e-mailadres) worden opgenomen in het bestand van uw balie. Het e-mailadres moet uniek zijn en mag niet met meerdere kantoorgenoten worden gedeeld.
- Het **wachtwoord** kunt u zelf kiezen en is hetzelfde voor aanmelden met gebruikersnaam en e-mailadres. Wanneer u uw wachtwoord niet meer kent, klikt u op “Wachtwoord vergeten? Klik hier” en volgt u de instructies op het scherm.
- Om te kunnen aanmelden met uw eID heeft u een kaartlezer en de pincode van uw eID nodig.

Enkel indien u zich aanmeldt met uw eID kunt u de betalende diensten van het DPA raadplegen. Voor die diensten is zogenaamde sterke authenticatie nodig. U krijgt immers toegang tot gevoelige informatie waardoor via de eID gecontroleerd wordt of een gebruiker die zich aanmeldt ook werkelijk is wie hij zegt te zijn. Indien u zich aanmeldt met gebruikersnaam/e-mailadres en wachtwoord hebt u enkel toegang tot het privaat luik.

4. Contact met confraters

Een tegenstrever aanschrijven doet u met “Geachte confrater” of “Waarde confrater” en u besluit met “Met confraternele groeten”. Een stafhouder aanschrijven doet u met “Geachte stafhouder”. Een brief aan de stafhouder via de paleispost sluit u het best ook in een gesloten envelop. Het is een inbreuk op de deontologische regels als u een brief van de stafhouder, van een lid van de raad van de Orde of van de diensten van het secretariaat niet beantwoordt.

Op de zitting gelden enkele deontologische ‘voorrangsregels’. Zo heeft de stafhouder in functie altijd voorrang. Ook de leden van de raad van de Orde geeft u voorrang als zij een taak moeten vervullen voor de Orde. Voor de andere advocaten geldt de volgorde van de rolafroeping, of wordt voorrang verleend volgens anciënniteit.

5. Contact met cliënten

De Orde van Vlaamse Balies stelt aan de advocaten en aan de burger een modelcontract ter beschikking met als doel de belangrijkste verbintenissen tussen een

advocaat en zijn cliënt schriftelijk vast te leggen. Het gebruik van het modelcontract is niet verplicht maar het is een handig instrument dat toekomstige discussies kan verhinderen. U vindt zo'n modelcontract op www.advocaat.be/een-advocaat-raadplegen/wat-kost-een-advocaat.

6. Toga dragen

De toga is de verplichte ambtskledij van de advocaat. U draagt de toga om te pleiten voor alle rechtsinstanties en voor interne aangelegenheden (raadkamer, onderzoeksrechter, parket, stafhouder). U mag uw toga pas dragen wanneer u bent ingeschreven op de lijst van de advocaten-stagiairs. U draagt de toga uitsluitend in de rechtbank. Buiten het gerechtsgebouw geeft u geen interviews in toga.

7. Kantoor houden

De meeste advocaten-stagiairs houden kantoor bij hun stagemeeester, maar dat is niet verplicht. Naast het kantoor dat u eventueel houdt bij uw stagemeeester, kunt u slechts één kantoor houden en uitsluitend in hetzelfde arrondissement van uw stagemeeester. U kunt als advocaat-stagiair ook met andere advocaten of advocaten-stagiairs de kantoorkosten delen en dus op eenzelfde adres kantoor houden. Het is niet mogelijk om met leden van een andere beroepsgroep op eenzelfde adres kantoor te houden. De waardigheid van het beroep moet steeds in acht genomen worden en u dient elke verwarring met een ander beroep te vermijden.

8. Publiciteit

Als advocaat mag u publiciteit voeren. Vergelijkende en misleidende reclame is evenwel uit den boze en de waardigheid en de deontologie van het beroep moeten gerespecteerd worden. U kunt het OVB-reglement inzake publiciteit nalezen in de Codex Deontologie voor Advocaten, Afdeling III.1.7.

9. Advocaat en media

Een advocaat mag in alle omstandigheden, ook in openbare vergaderingen en in de media, publiek gebruikmaken van zijn titel en van zijn recht op vrije meningsuiting. U moet er echter op letten dat uw optreden geen afbreuk doet aan de

regels van de confraterniteit en dat u verantwoordelijk bent voor uw uitspraken in de media. Buiten het gerechtsgebouw geeft u geen interviews in toga.

In zaken waar u optreedt of opgetreden bent als raadsman moet u uw beroepsgeheim en de confidentialiteit van mededelingen steeds en volkomen in acht nemen. U voert het proces niet in de media en u onthoudt zich van commentaren, behalve indien, als gevolg van mededelingen van het Openbaar Ministerie, de persrechter of derden in de media, de wapengelijkheid een reactie noodzakelijk maakt.

U moet voorafgaand de toestemming hebben van uw cliënt om publieke mededelingen te doen.

Indien u bent opgevolgd, onthoudt u zich van commentaar in de media.

Indien mogelijk, raadpleeg op voorhand uw stafhouder en vraag om zijn standpunt. In elk geval moet u vooraf de stafhouder raadplegen wanneer u een voorganger moet noemen of over zijn activiteit in het dossier commentaar moet geven. U leest het reglement inzake advocaat en media na in de Codex Deontologie voor Advocaten, Afdeling III.5.2.

10. Onverenigbaarheden

Art. 437 Ger.W. bepaalt dat het beroep van advocaat onverenigbaar is met onder andere het beroep van werkend magistraat, griffier, gerechtsdeurwaarder, notaris en met het drijven van handel en nijverheid. Andere bezoldigde betrekkingen of werkzaamheden mag een advocaat wel uitoefenen op voorwaarde dat ze niet in strijd zijn met de onafhankelijkheid van de advocaat en de waardigheid van de balie. Daarover oordeelt de raad van de Orde. Bijberoepen zoals in de onderwijssector worden doorgaans goedgekeurd. Belangrijk: er moet voldoende tijd per week beschikbaar blijven voor het beroep van advocaat en u mag nooit optreden voor uw werkgever.

11. VJV – Vlaamse Juristenvereniging

De Orde van Vlaamse Balies sloot een samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Juristenvereniging (VJV). Alle advocaten genieten zo van de voordelen die verbonden zijn aan het lidmaatschap: korting bij de activiteiten die door de

PRAKTISCHE TIPS EN AANDACHTSPUNTEN VOOR ADVOCATEN-STAGIAIRS

Vlaamse Juristenvereniging worden georganiseerd en een korting van 10 % op de aankoop van juridische boeken van diverse uitgeverijen bij bestelling via de VJV-website (www.vjv.be).

VIII. Bijlagen

1. Info KMO-portefeuille

INFO KMO-PORTEFEUILLE

WAT IS DE KMO-PORTEFEUILLE?

De KMO-portefeuille is een interactieve toepassing waarbij u subsidies kunt aanvragen bij de Vlaamse overheid (dus niet bij het Brussels Gewest). Die tussenkomst bedraagt 40 % voor kleine ondernemingen (binnen het jaarlijks steunplafond van 10 000 EUR) en 30 % voor middelgrote ondernemingen (binnen het jaarlijks steunplafond van 15 000 EUR).

De Orde van Vlaamse Balies is erkend door de KMO-portefeuille voor opleidingen. Het erkenningsnummer van de OVB is DV.0103977.

Deze subsidiemaatregel geldt uitsluitend voor advocaten en advocaten-stagiairs die hun vestigingsplaats in **het Vlaams Gewest** hebben. De advocaten en advocaten-stagiairs met een kantoor in het Brussels Gewest kunnen dus geen beroep doen op deze subsidiemaatregel.

U kunt een subsidieaanvraag **indienen tot 14 kalenderdagen** na de start van de stagelessen. Na deze termijn komt de Vlaamse overheid niet meer tussen en dient u het volledige bedrag te betalen.

Bij de subsidieaanvraag zult u de "datum van overeenkomst" moeten invullen. Dit is de datum van uw inschrijving voor de stagelessen. U vindt de datum terug op de bevestigingsmail die u ontvangt.

Bij de subsidieaanvraag zal "het factuurnummer" worden gevraagd. De Orde van Vlaamse Balies maakt geen facturen op. U mag i.p.v. het factuurnummer de term 'OVB' vermelden. Bij de mededeling volstaat het om uw naam en voornaam te vermelden.

HOE GAAT U TE WERK?

U bent nog niet geregistreerd bij de KMO-portefeuille

- U heeft een federaal token of een elektrische kaartlezer nodig.
- U gaat naar de website www.kmo-portefeuille.be
 - o Indien u wenst te werken met een federaal token, moet u eerst deze token aanvragen. Na enkele dagen zal u per post deze token ontvangen. Zodra u de token ontvangt, kunt u zich aanmelden op de website van de KMO-portefeuille: u registreert zich. U zal een login en paswoord ontvangen en er wordt voor u een portefeuille geopend.
 - o Indien u gebruik maakt van de digitale identiteitskaart, meldt u zich met uw kaartlezer aan op de website van de KMO-portefeuille: u zal - na registratie - een login en paswoord ontvangen en er wordt voor u een portefeuille geopend.

U bent al geregistreerd bij de KMO-portefeuille

- U schrijft zich in via het e-loket van de website www.advocaat.be voor de beroepsopleiding.
- Bij de betaling klikt u op "SUBSIDIEMAATREGEL"
- U print de pagina van uw inschrijving. U zult deze gegevens nodig hebben bij de aanvraag van de subsidie.
- U klikt op de knop "BEVESTIGEN" om uw inschrijving te voltooien. U zult onmiddellijk een e-mail ontvangen met de bevestiging van de inschrijving.
- U gaat naar de website www.kmo-portefeuille.be om de subsidie aan te vragen. Hiervoor heeft u de gegevens nodig die u terugvindt op de pagina die u heeft geprint.

U vindt hier informatie over de procedure:

<http://www.agentschapondernemen.be/artikel/subsidieaanvraag-en-betalen>

MEER INFORMATIE

De Orde van Vlaamse Balies verstrekt over deze subsidiëring geen informatie. U dient zich uitsluitend te richten tot www.kmo-portefeuille.be.

Voor vragen over de KMO-portefeuille kan u bellen naar het nummer 1700 of mailen naar kmo-portefeuille@vlaanderen.be.

Let wel, u kunt wel degelijk al inschrijven voor de stagelessen zonder dat de procedure voor subsidieaanvraag bij uw inschrijving is afgerond. U moet er wel voor zorgen dat de subsidieaanvraag binnen de 14 dagen na de start van de stagelessen gestart.

Veel gestelde vragen over de KMO-portefeuille

<http://www.agentschapondernemen.be/artikel/aanvraag>

